

Warszawa, 05.12.2025 r.

LIST OTWARTY

DOTYCZĄCY STYGMATYZACJI POLSKICH OFIAR NIEMIECKIEGO NAZISTOWSKIEGO REŻIMU I BEZCZESZCZENIA PAMIĘCI ŻYDOWSKICH OFIAR HOLOKAUSTU

My, niżej podpisani przedstawiciele polskiego środowiska naukowego, historycznego i społecznego, wyrażamy głębokie zaniepokojenie i stanowczy sprzeciw wobec działania niemieckich i austriackich instytucji kultury, pamięci historycznej oraz instytucji naukowych promujących wydarzenia i publikacje, które w sposób otwarty sprzeniewierzają się roli, do której zostały powołane i propagują fałszywą narrację historyczną dotyczącą polskich ofiar nazistowskiego reżimu niemieckiego.

Szczególnie niepokojące są wydarzenia dotyczące promocji książki Grzegorza Rossolińskiego-Liebe, pracownika Freie Universität w Berlinie.

29 września 2025 miała miejsce prezentacja książki Grzegorza Rossolinskiego- Liebe „Polnische Bürgermeister und der Holocaust” w Gedenk- und Bildungsstätte Haus der Wannsee-Konferenz, Am Großen Wannsee 56-58 w Berlinie.

12 listopada odbyła się prezentacja książki „Polnische Bürgermeister und der Holocaust” organizowana przez Central European University w Wiedniu wraz z Wiener Wiesenthal Insitut oraz Institut für Osteuropäische Geschichte.

Na 25 listopada 2025 roku zaplanowano spotkanie dotyczące wyżej wspomnianej książki w „Domu Polsko-Niemieckim” w Berlinie, które – wg doniesień medialnych – zostało przełożone na inny, na razie nieokreślony termin.

W oficjalnych zapowiedziach spotkań zamieszczona jest informacja, którą umieszczono także na stronie internetowej Domu Polsko-Niemieckiego. Informuje ona, że:

W czasie II wojny światowej polscy burmistrzowie stanowili kluczową grupę urzędników w aparacie administracyjnym „Generalnego Gubernatorstwa”. Wspólnie z niemieckimi starostami i burmistrzami kształtowali politykę lokalną i byli w znacznym stopniu zaangażowani w prześladowania i mordowanie polskich i europejskich Żydów.

Jako polskie środowisko naukowe, historyczne i społeczne z całą stanowczością odrzucamy główną tezę spotkania jako fałszywą, sprzeczną z prawdą historyczną i nierzetelną naukowo, a ponadto godzącą w dobre relacje polsko-niemieckie.

Wszystkie wyżej wymienione instytucje, są powołane do tego, aby zachować i dokumentować zbrodnie ludobójstwa i prześladowań dokonanych przez narodowo- socjalistyczny reżim niemiecki w latach 1933-1945, zachować i przekazywać pamięć historyczną w sposób rzetelny, uczciwy i obiektywny następnym pokoleniom i czcić pamięć ofiar.

Szczególne zdumienie wywołuje prezentacja książki, która w sposób manipulacyjny przerzuca odpowiedzialność za zbrodnie narodowo-socjalistycznego reżimu niemieckiego na naród polski, w instytucji, która znajduje się w willi Wannsee. To właśnie tam 20 stycznia 1942 roku odbyła się konferencja najważniejszych przedstawicieli rządu niemieckiego i policji pod przewodnictwem SS-Obergruppenführera Reinharda Heydricha. Tam zostały ustalone szczegóły dotyczące realizacji „ostatecznego rozwiązania kwestii żydowskiej w Europie”, czyli wymordowania wszystkich europejskich Żydów. Czy przedstawiciele tego muzeum nie mają wiedzy i świadomości tego, kto dokonał zbrodni Shoah, czy też w sposób otwarty sprzeniewierzają się powierzonej im misji?

Podobnie Wiener Wiesenthal Institut für Holocaust-Studien w Wiedniu, noszący imię Szymona Wiesenthala – polskiego Żyda (1908-2005) ze Lwowa, który był więźniem niemieckiego obozu jankowskiego we Lwowie, a 89 członków jego rodziny zginęło w obozie śmierci w Bełżcu. On sam był więźniem niemieckich obozów koncentracyjnych: Płaszów, Gross-Rosen, Buchenwald i Mauthausen, cudem unikając śmierci. Czy Wiener Wiesenthal Institut für Holocaust-Studien w Wiedniu w zaledwie 80 lat po zakończeniu II wojny światowej już nie pamięta losu swojego patrona, który poświęcił życie ściganiu nazistowskich zbrodniarzy?

Zwracamy również uwagę, że książka została poddana krytycznej naukowej analizie przez Instytut Pamięci Narodowej. Z recenzji autorstwa dra Damiana Sitkiewicza wynika, że publikacja nosi znamiona publicystyki, co przejawia się tendencyjnym doбором faktów, dywagacjami i spekulacjami, a także celowym pomijaniem elementarnego kontekstu historycznego, takiego jak rasistowska polityka Niemiec. Poprzez użycie bezosobowych sformułowań, autor minimalizuje rolę i sprawstwo Niemców, dążąc do fałszywego zrównania polskich burmistrzów z okupantami jako rzekomo równoprawnych partnerów w realizacji zbrodni. Ostatecznym celem tych zabiegów jest przekonanie czytelnika, jakoby lokalni urzędnicy polscy w Generalnym Gubernatorstwie byli współodpowiedzialni za zagładę Żydów.

Należy wskazać, że **odwracanie ról sprawcy i ofiary**, zwłaszcza w niemieckiej instytucji publicznej, która ma służyć pojednaniu i pogłębianiu przyjaźni, ponownie **stygmatyzuje i traumatyzuje polskie Ofiary drugiej wojny światowej**, a także ich rodziny. Traumy i rany drugiej wojny światowej nadal pozostają żywe w naszym kraju. Nie służy to **budowaniu dobrych relacji polsko-niemieckich**, a w naszym przekonaniu jest dla nich wręcz dewastujące. Budzi to naszą troskę i głębokie niezrozumienie.

W kontekście planowanego w Berlinie wydarzenia pragniemy wyrazić troskę **o losy polsko-niemieckiego pojednania**. Zapowiedź spotkania jest odbierana w społeczeństwie jako próba przesunięcia odpowiedzialności za Holocaust z Niemców na Polaków, a tym samym klasyczny zabieg odwrócenia ról między ofiarą a sprawcą. **Sprawcami Holocaustu byli nazistowscy Niemcy.**

Brutalna okupacja Polski przez III Rzeszę miała charakter bezprecedensowy, w znacznej mierze i w wielu obszarach eksterminacyjny. Lista miejsc i faktów zbrodni jest bardzo długa. Administracja

publiczna była całkowicie zdominowana przez niemieckiego okupanta, a polscy obywatele, także pełniący funkcje administracyjne, całkowicie podporządkowani rozkazom Niemców.

Pragniemy przypomnieć, że w nazistowskiej hierarchii rasowej Polacy byli uznawani za „podludzi” i przeznaczeni częściowo do eksterminacji, częściowo do pracy, a częściowo do eksterminacji przez pracę.

W czasie drugiej wojny z rąk niemieckich okupantów zginęło – według różnych szacunków – od 5 do 6 milionów polskich obywateli. Połowę z nich stanowili polscy Żydzi uśmierceni w ramach Zagłady przez hitlerowskich najeźdźców. Kolejne kilka milionów polskich obywateli (o różnym pochodzeniu etnicznym) zostało trwale okaleczonych fizycznie, nie wspominając o traumach i okaleczeniach psychicznych. Około trzech milionów polskich obywateli zostało zmuszonych do pracy przymusowej, zostając de facto niewolnikami, a ziemie polskie przekształcono w kolonie III Rzeszy. Wielu z nich nie dożyło końca wojny, bo zmarli w wyniku wycieńczenia, chorób, bombardowań lub złego traktowania. Setki tysięcy polskich obywateli zostało wziętych do niewoli, setki tysięcy trafiło do obozów koncentracyjnych. Polacy, niezależnie od etnicznego pochodzenia, ginęli z rąk hitlerowców w masowych egzekucjach. Ponad milion dzieci zostało sierotami, a około 200 tysięcy zostało wywiezionych do Niemiec w celu przymusowej germanizacji.

Podczas Powstania Warszawskiego Niemcy zrównali z ziemią polską stolicę i zabili około 200 tysięcy mieszkańców miasta. Ofiarami byli w znakomitej większości bezbronni cywile, czego przykładem była Rzeź Woli – masowa eksterminacja mieszkańców całej dzielnicy, dokonana przez oddziały SS pod dowództwem SS-Gruppenführera Heinza Reinefartha na początku sierpnia 1944 roku.

Apelujemy o **zachowanie etycznego podejścia do badań naukowych oraz rzetelność i uczciwość**. Przesuwanie odpowiedzialności za Holokaust na „polskich burmistrzów” to nadużycie, ale przede wszystkim to bezczeszczenie pamięci żydowskich Ofiar. Ofiary te, niezależnie od etnicznego pochodzenia lub wyznania, były przede wszystkim obywatelami Polski, mieszkańcami polskich miast. Każda ofiara miała swoje imię, swoją rodzinę, tworzyła swój własny świat.

Zwracamy również uwagę na to, że w zapowiedzi spotkania jest widoczna okładka książki autorstwa Grzegorza Rossolińskiego-Liebe, na której znajduje się fotografia wybitnego Polaka, **Juliana Spitosława Kulskiego**. Przedstawienie go jako symbolu Holokaustu jest jawnym zakłamaniem historii, podobnie jak sam tytuł książki „polscy burmistrzowie i Holokaust” sugerujący ich sprawstwo i odpowiedzialność. Przed wojną Kulski był zastępcą prezydenta Warszawy, Stefana Starzyńskiego, który na początku wojny został aresztowany przez gestapo i brutalnie zamordowany. Podobnie tragiczny los 4/4 spotkał wiceprezydenta Warszawy, Jana Pohoskiego, który został aresztowany i zamordowany przez Niemców w lesie w Palmirach w czerwcu 1940 r.

Julian Spitosław Kulski w czasie wojny (1939-1944) pełnił funkcję komisarycznego burmistrza Warszawy za **zgoda władz Polskiego Państwa Podziemnego i rządu na uchodźstwie**. Tymczasem w kontekście zapowiedzi spotkania insynuowanie, że **Julian Spitosław Kulski był w „znacznym stopniu zaangażowany w prześladowania i mordowanie polskich i europejskich Żydów”, obarczanie go współodpowiedzialnością za Zagładę i stawianie niemal na równi z niemieckimi okupantami, jest sprzeczne z historyczną prawdą**.

Warto podkreślić, że **Julian Spitosław Kulski sam miał żydowskie pochodzenie**. Jego pradiadkiem był główny rabin Warszawy w okresie od 1856 roku do powstania styczniowego, polski patriota Dow Ber Meisels. W czasie wojny Kulski ukrywał Żydów we własnym mieszkaniu. W 2018 roku **został**

pośmiertnie odznaczony medalem „From the Depths dla Sprawiedliwych im. Edwarda Mosberga”. Dziesiątki tysięcy polskich obywateli żydowskiego pochodzenia zawdzięczało mu życie. Kulski wraz z pracownikami warszawskiego ratusza wystawiał Żydom fałszywe dokumenty tożsamości i zaświadczenia o zatrudnieniu w Urzędzie Miasta. Pomagał członkom ruchu oporu, zbiegom poszukiwanym przez Niemców, uciekinierom z warszawskiego getta. **Jako osoba pochodzenia żydowskiego i współpracownik Polskiego Państwa Podziemnego codziennie ryzykował własnym życiem.**

Wyrażamy nadzieję, że nasz głos dotrze do tych osób i instytucji, które są odpowiedzialne za pamięć i edukację o tym najstraszniejszym okresie w historii Europy i świata i nastąpi refleksja. Pamięć o zbrodniach narodowo-socjalistycznego reżimu niemieckiego powinna być dla nas przestrogą. Jesteśmy winni zachować pamięć ofiar, które już nie mogą same mówić o swoim strasznym losie, a my – dzisiejsze pokolenia – jesteśmy i będziemy strażnikami tej pamięci.

Lista podpisów pod listem otwartym dotyczącym stygmatyzacji polskich Ofiar nazistowskiego niemieckiego reżimu i bezczeszczenia pamięci żydowskich Ofiar Holokaustu

1. Grażyna Adamska – Działaczka Niezależnego Zrzeszenia Studentów (NZS) Solidarności Walczącej (1985-1990), historyk sztuki, grafik.
2. Artur Adamski – Działacz NZS i Solidarności Walczącej (1985-1990), autor książek i publicysta
3. Dr hab. Piotr Badyna, prof. UW – Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego
4. Dr hab. Grzegorz Berendt, prof. Uniwersytetu Gdańskiego, IPN
5. Dr Czesław Bielecki – Architekt
6. Dr Teresa Bochwic – Opozycjonistka w PRL, dziennikarka
7. Małgorzata Bochwic-Ivanovska – Była dyrektor Instytutu Polskiego w Berlinie, obecnie dyrektor zarządzająca warszawskiego biura Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży
8. Małgorzata Bogusz – Prezes Zarządu Fundacji Kulskich
9. prof. dr hab. Piotr Bogusławski – Instytut Fizyki, Polska Akademia Nauk
10. Przemysław Bogusławski – Działacz opozycji antykomunistycznej z Wrocławia
11. Dariusz Boho – Działacz NZS (1984-1988), dziennikarz
12. Dariusz Piotr Bonisławski – Prezes Stowarzyszenia "Wspólnota Polska"
13. prof. Zbigniew Bolecki – em. historyk literatury, Instytut Badań Literackich, Polska Akademia Nauk
14. Dr Paweł Brudek – Historyk
15. Prof. dr hab. Sławomir Buryła - Literaturoznawca
16. Robert Chmielarczyk – Działacz NZS (1985-1991), publicysta, dziennikarz, animator i promotor muzyki klasycznej
17. Adam Chojnacki
18. Marcin Chumiecki – Założyciel oraz pierwszy dyrektor Polskiej Misji w Orchard Lake w Michigan, w USA
19. Prof. dr hab. Andrzej Chwalba – Uniwersytet Jagielloński, Wiceprezes Polskiego Towarzystwa Historycznego
20. Maria Czarnecka – Architekt z Wrocławia
21. Eugeniusz Dedeszko-Wierciński – Działacz NZS i SW (1983-1990), wydawca i publicysta
22. Jakub Deką – Przewodniczący Zarządu Fundacji "Polsko-Niemieckie Pojednanie"

23. Hanna Dobrowolska – Stowarzyszenie Dziennikarzy Polskich.
24. Janusz Dorosiewicz – Prezes Polskiej Fundacji Ronalda Reagana, Honorowy Obywatel Miasta Stołecznego Warszawy
25. Halina Drzazgowska – Ocalona z rzezi Wołyńskiej
26. Jerzy Dul – Działacz opozycji antykomunistycznej (1981-89), członek zarządu Stowarzyszenia Niezłomni
27. Prof. dr hab. Wojciech Fałkowski - Historyk
28. Prof. dr hab. Piotr Franaszek – Instytut Historii Uniwersytetu Jagiellońskiego.
29. Justyna Galant – Uniwersytet Warszawski
30. Magdalena Gawlik – Prezes Fundacji Idea Artis Poloniae
31. Dr hab. Tomasz Głowiński, prof. UWr – Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, wiceprezes Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”
32. Wiesława Goryczka – Działaczka opozycji antykomunistycznej (1980-1989) z Bolesławca
33. Dr hab. August Grabski - Historyk, Uniwersytet Warszawski
34. Piotr Gulczyński – Członek Rady Fundacji Kulskich, w latach 2000-2014 Prezes Zarządu Fundacji „Instytut Lecha Wałęsy”
35. Prof. nadzw. dr hab. Robert Gwiazdowski - Profesor prawa na Uczelni Łazarskiego
36. Marek Hackemer – Działacz NZS (1980-1982), informatyk
37. Prof. Mikołaj Iwanow – Uniwersytet Opolski, przewodniczący zarządu Fundacji „Za Wolność Waszą i Naszą”
38. Prof. Tadeusz Janicki – Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu, Prezes Polskiego Towarzystwa Historii Gospodarczej.
39. Janina Jankowska „Jasia” - Sanitariuszka, II Obwód „Żywiciel” AK
40. Dr Łukasz Jasina – Historyk i dziennikarz
41. Dr n. med. Mirosław Jasiński – Pediatra, neurolog dziecięcy
42. Anetta Jaworska, Caritas, b. dyr. Działu Historycznego Muzeum Powstania Warszawskiego
43. Bogusław Kamola ps. Hipek – Żołnierz AK, Zgrupowanie "Żyrafa", pluton 227
44. Zofia Antonina Kawałek z d. Kulski - prawnuczka Juliana Spitosława Kulskiego
45. Jolanta Kessler-Chojecka – Dziennikarka, reżyser filmów dokumentalnych
46. prof. dr hab. Jacek Kornacki – em. Instytut Podstaw Informatyki, Polska Akademia Nauk
47. Prof. Marek Kornat – Sowieolog, Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk
48. Roman Kowalczyk – Były Dolnośląski Kurator Oświaty, historyk
49. Mariusz Kowalski – Dyrektor Muzeum Żołnierzy Wyklętych w Ostrołęce
50. Dr Andrzej Krajewski – Historyk
51. prof. Zdzisław Krasnodębski – socjolog, filozof społeczny
52. Bernadeta Kruk-Manasterska – Działaczka NZS (1985-1989), historyk
53. Julian S. Kulski II – Wnuk Juliana Spitosława Kulskiego
54. Stefan Tadeusz Aleksander Kulski – Wnuk Juliana Spitosława Kulskiego
55. Edward Leszczyński – Autor książek o zbrodniach niemieckich na dzieciach: "Sonderbehandlung", "Dzieci z Litzmannstadt" oraz "Z jakiej paki"
56. Prof. dr hab. Marcin Nałęcz-Niesiołowski - Dyrektor Teatru Wielkiego w Łodzi
57. Jerzy Malinowski – Działacz opozycji antykomunistycznej (1980-1989) z Wrocławia
58. Prof. dr hab. Gościwit Malinowski – Uniwersytet Wrocławski
59. Andrzej Manasterski – Działacz NZS (1985-1990), historyk
60. Wojciech Markert – Kierownik Działu Historycznego Muzeum Powstania Warszawskiego
61. Paweł „Naval” Mateńczuk – Pełnomocnik Ministra Obrony Narodowej RP, Członek Rady Fundacji Kulskich,
62. Piotr Mazurek - Wiceprzewodniczący Komisji Kultury Rady m. st. Warszawy

63. Dr hab. inż. Witold Mędykowski – Historyk, politolog i archiwista polsko-izraelski, niezależny badacz
64. Tomasz Michałowski – Wiceprezes Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej „Żywiciel” i Miłośników Ich Tradycji, radny Żoliborza
65. Marcin Miszczuk – Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej „Żywiciel” i Miłośników Ich Tradycji
66. Marta Morawiecka – Redaktor dwutygodnika "Prawda jest ciekawa"
67. Paweł Musiał - Radny Miasta Nowy Dwór Mazowiecki
68. Małgorzata Naimska – emeryt, Członek Zespołu ds. Niematerialnego Dziedzictwa Warszawy.
69. Marcin Nałęcz-Niesiołowski - Dyrygent, dyrektor Opery Łódzkiej
70. Prof. dr hab. Andrzej Nowak - Uniwersytet Jagielloński/ Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk
71. Małgorzata Nowak – Lekarz z Wrocławia
72. Ppłk Jakub Nowakowski „Tomek” – Żołnierz Batalionu „Zośka” i Zgrupowania „Żniwiarz” Armii Krajowej
73. Ks. Dr Adam Nyk – Dyr ktor Polskiej Szkoły przy Ambasadzie RP w Valletcie
74. Iwona Nyk – Członkini Rady Fundacji Kulskich
75. Monika Odrobinska – Dziennikarka, autorka książki “Dzieci Wagnane”
76. Łukasz Osiecki - Członek Rady Fundacji Kulskich
77. Marcin Ozdarski – Lekarz
78. Dariusz Pawłoś – były Ambasador RP w Niemczech
79. Maria Piasecka
80. Maria Dorota Pieńkowska – Poetka i pisarka
81. Robert Pieńkowski – Działacz NZS (1985-1991), historyk, nauczyciel historii Wrocławia
82. Genowefa Pleskot – Świadek Holocaustu
83. Arkadiusz Postek – Opiekun Powstańców Warszawskich i Kombatantów
84. Radosław Potrac – Prezes Towarzystwa Przyjaciół Warszawy, Nauczyciel Roku 2023
85. dr hab. Ryszard Praszker – em., Instytut Studiów Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego
86. Prof. dr hab. Andrzej Przyłębski - były Ambasador RP w Niemczech
87. Krzysztof Przybył – Prezes Zarządu Fundacji Polskiego Godła Promocyjnego „TERAZ POLSKA”
88. Dr Łukasz Przybysz – Uniwersytet Warszawski
89. Dr Dariusz Przybytek – Uniwersytet Wrocławski, członek Rady Krajowej Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”
90. Dr Krzysztof Rak
91. Bożena Ratter – Pracownik emerytowany Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
92. Wojciech Reszczyński – Dziennikarz radiowy i telewizyjny
93. Jadwiga Rogala – Lekarz z Wrocławia
94. Rafał Rogulski – Dyrektor Instytutu Europejskiej Sieci Pamięć i Solidarność
95. Prof. Dr hab. Jan Rydel – Historyk, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
96. Piotr Sałek – Wiceprezes Zarządu Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej „Żywiciel” i Miłośników Ich Tradycji
97. Dr Justyna Schulz – Główny analityk w Instytucie Zachodnim
98. Piotr Skwieciński – były Ambasador RP w Armenii
99. Sebastian Sosiński – Burmistrz Nowego Dworu Mazowieckiego
100. Alex Storozyński – Przewodniczący Rady Powierniczej Fundacji Kościuszkowskiej, autor “Spies In My Blood: Secrets of a Polish Family's Fight Against Nazis and Communists”

101. prof. Zbigniew Stawrowski – filozof, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
102. Urszula Stępień-Stopa
103. Prof. dr hab. Grzegorz Strauchold – Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego
104. Anna Stupnicka-Bando ps. „Anka” - Sanitariuszka II obwód AK Żywiciel, Sprawiedliwa Wśród Narodów Świata, w latach 2014-2024 prezes Polskiego Towarzystwa Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata, obecnie honorowa prezes
105. Dr Dariusz Subocz – Dyrektor Muzeum Piśmiennictwa i Drukarstwa w Grębocinie, wykładowca akademicki na Uniwersytecie Artystycznym w Poznaniu
106. Barbara Sułek-Kowalska – Dziennikarka
107. Prof. dr hab. Mirosław Szumiło – Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.
108. Michał Świokło – Radny Miasta Nowy Dwór Mazowiecki
109. Konrad Tarnopolski – Prezes Zarządu Stowarzyszenia Żołnierzy Armii Krajowej „Żywiciel” i Miłośników Ich Tradycji
110. Adw. Jacek Taylor – Przewodniczący Rady Fundacji Polskiego Państwa Podziemnego
111. Ewa Tomaszewska – Działaczka opozycji demokratycznej w PRL, NSZZ "Solidarność"
112. Mgr inż. arch. Małgorzata Łukasiewicz-Traczyńska – Prezes Fundacji Dobry Grunt
113. Hubert Trammer – w latach 2021-2024 uczestnik Okrągłego Stołu Nowego Europejskiego Bauhausu działającego przy Komisji Europejskiej
114. Krzysztof Tranda – Architekt, wnuk Juliana Spitośława Kulskiego
115. Wanda Trandowa z domu Kulski – Córka Juliana Spitośława Kulskiego
116. Dr hab. Michał Urbańczyk, prof. Uniwersytetu Adama Mickiewicza – Prezes Fundacji Harlana
117. Jolanta Wajda
118. R. pr. Marcin Wawrzyniak – Sędzia Trybunału Stanu
119. Małgorzata Wichowska – Kustosz w Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie
120. Dr hab. Wacław Wierzbieniec, prof. UR – Kierownik Pracowni Dziejów i Kultury Żydów, Uniwersytet Rzeszowski
121. Bronisław Wildstein – pisarz, publicysta
122. Prof. Piotr Wilczek – Ambasador RP w Stanach Zjednoczonych (2016–2021) oraz w Wielkiej Brytanii (2022–2025)
123. Michał Wilski
124. Prof. dr hab. Zdzisław Julian Winnicki – Założyciel i długoletni prezes Straży Mogił Polskich na Wschodzie.
125. Prof. dr hab. Michał Wojciechowski – Prof. em. Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie
126. Tomasz Wróblewski – Prezes Warsaw Enterprise Institute
127. Stefan Zadrożny „Witek” – Żołnierz AK, Zgrupowanie „Żyrafa”, pluton 227
128. Prof. Wacław Maria Zawadowski ps. Gacek, Szare Szeregi
129. Prof. dr hab. Zofia Zielińska – Prof. em. Wydziału Historii Uniwersytetu Warszawskiego
130. Dr hab. Jacek Zieliński, prof. UWr – Instytut Filozofii Uniwersytet Wrocławski
131. Wanda Zwinogrodzka – Krytyk teatralny i literacki, publicystka
132. Prof. dr hab. Andrzej Zybertowicz – Doradca Prezydentów RP: Lecha Kaczyńskiego i Andrzeja Dudy